

Sayın Editör;

16. Paramedik Eğitimi Koordinasyon Kurulu ve Paramedik Eğitim Sempozyumu, 12-13 Eylül 2019 tarihlerinde Haliç Üniversitesi'nde gerçekleştirilmiştir. Toplantı ile ilgili sonuç raporu aşağıda sunulmuştur.

Tolga AYLA¹

16. PARAMEDİK EĞİTİMİ KOORDİNASYON KURULU VE PARAMEDİK EĞİTİM SEMPOZYUMU SONUÇ RAPORU

Toplantı, 12 - 13 Eylül 2019 tarihinde Paramedik Eğitiminde Standardizasyon ve Akreditasyon Derneği (PESAD) ve Haliç Üniversitesi işbirliği ile İstanbul Haliç Üniversitesi Sütluçe Kampüsünde düzenlenmiş, 87 katılımcı yer almıştır. Paramedik Eğitimi Koordinasyon Kurulunun 2002 yılından beri yaptığı toplantılarda ülkemiz paramedik eğitiminin standardize edilmesi ve kalitenin artırılması ile ilgili olarak 4 temel sorun ön plana çıkmakla birlikte güncel sorunlar ve çözüm önerileri ekte yer alan 16. Paramedik Eğitimi Koordinasyon Kurulu Toplantısı Sonuç Raporunda yer almaktadır (Arserim, 2016:55; Çelikli, 2016:41).

Anahtar Kelimeler; Paramedik Eğitimi, Standardizasyon, Akreditasyon

Paramedik Eğitiminin Standardize Edilmesi ve Kalitenin Artırılması ile ilgili 4 Temel Sorun

1. Ülkemizde paramedik programlarının sayısı ve öğrenci kontenjanları, ilgili mesleki alan ile ilgili istihdam projeksiyonunun çok üzerindedir. Bu durum aynı zamanda paramedik eğitiminde standardizasyonun sağlanması ve kalitenin artırılması konusunda en önemli sorun alanını oluşturmaktadır (Pakdemirli, 2019;189-190).
2. Ülkemiz üniversitelerinde standardize bir eğitim planı takip edilmemektedir. Bu konuda yapılan en güncel çalışma Türkiye'de Meslekî Teknik Eğitimin Kalitesinin Geliştirilmesi Projesi (METEK) kapsamında geliştirilen ve EK-1'de yer alan eğitim planıdır. Yine EK-2'de yer alan ve Paramedik Eğitimi Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenmiş olan temel altyapı ihtiyaçlarının sağlanması, paramedik programlarının mümkün olduğunca bu programa uymaları standardizasyon açısından önemlidir.
3. Uygulama eğitimleri, paramedik eğitiminin en önemli parçalarından birini oluşturmaktadır. Lakin paramedik programlarının açıldığı yerleşim alanlarının önemli bir kısmında uygulama yapacak alan bulunmamakta, özellikle öğrencinin yapması gereken 112 Acil Sağlık İstasyonlarındaki uygulamalarda büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sıkıntıların ortadan kaldırılması için üniversitelerin meslek yüksekokullarında ilk ve acil yardım programının açılabilmesi için programın açılacağı yerleşim yerinde Sağlık Bakanlığına bağlı asgari 5 tane 112 Acil Sağlık İstasyonu bulunması koşulunun getirilmesi önemlidir.

¹ Paramedik, İstanbul 112 Acil Sağlık Hizmetleri, Haliç Üniversitesi İlk ve Acil Yardım Programı Yarı Zamanlı Öğretim Elemanı, e-mail: tolgaayla@halic.edu.tr, ORCID; 0000-0002-6657-781X

4. Paramedik öğrencilerinden daha önceki yıllarda kayıt sırasında istenen boy-kilo oranlarındaki standartlar ile ilgili ön koşul olan 233. Madde, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında YÖK tarafından yürürlükten kaldırılmıştır. Bu konuda standardın yeniden sağlanması ve tüm üniversitelerde uygulanması önemlidir.

Toplantıda yer alan katılımcıların kurumları aşağıdaki gibidir;

TC Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü	Paramedik Eğitiminde Standardizasyon ve Akreditasyon Derneği (PESAD)
Paramedik ve Hastane Öncesi Acil Tıp Derneği (PARHAD)	Acil Tıp Teknisyenleri ve Teknikerliği Derneği (ATT-DER)
İstanbul İl Sağlık Müdürlüğü	Ege Üniversitesi
İzmir Ekonomi Üniversitesi	Marmara Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi	Hacettepe Üniversitesi
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	Üsküdar Üniversitesi
Karabük Üniversitesi	KTO Karatay Üniversitesi
Bilgi Üniversitesi	Gelişim Üniversitesi
Medipol Üniversitesi	Çukurova Üniversitesi
İstanbul Aydın Üniversitesi	Bartın Üniversitesi
Hasan Kalyoncu Üniversitesi	Gümüşhane Üniversitesi
Haliç Üniversitesi	Gebze Üniversitesi
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi	Okan Üniversitesi
Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi	Atatürk Üniversitesi
Giresun Üniversitesi	Kıbrıs İlim Üniversitesi
Trabzon Üniversitesi	Artvin Çoruh Üniversitesi
Akdeniz Üniversitesi	Acıbadem Üniversitesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Ufuk Üniversitesi

Paramedik Eğitimi Koordinasyon Kurulu tarafından alınan kararlar aşağıdaki gibidir.

1. Paramedik Programlarının sayılarının son yıllarda çok hızlı artması ile birlikte, paramedik eğitiminde standardizasyonu olumsuz etkileyen bir takım durumlar oluşmuştur. Bunları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür;
 - a. Özellikle son yıllarda açılan okullar farklı eğitim planları uygulamaktadır. Eğitimde standardizasyonu sağlamak adına, eğitim planları üzerine Paramedik Eğitimi Koordinasyon Kurulu, 2003 yılından beri çalışmalar yapmaktadır. Bu konuda yapılan en güncel çalışma Türkiye'de Meslekî Teknik Eğitimin Kalitesinin Geliştirilmesi Projesi (METEK) kapsamında geliştirilen ve EK-1'de yer alan eğitim planıdır. Paramedik Programlarının mümkün olduğunca bu programa uymaları standardizasyon açısından önemlidir.
 - b. Bazı üniversitelerde dönem içi uygulamalar için mesleki hastalık ve iş kazalarına yönelik sigorta yaptırılmamakta/yaptırılmamaktadır. Bu durumda öğrenciler dönem içi uygulamalar için 112 Acil Sağlık İstasyonlarında ya da hastanelerde uygulama yapamamaktadırlar. Tüm üniversitelerde dönem içi uygulamalarda meslek hastalıkları ve iş kazalarına yönelik sigorta yaptırılması ile ilgili standardın sağlanması için PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.

- c. Bazı üniversitelerde çeşitli gerekçelerle yaz stajının kaldırıldığı görülmüştür. Paramedik eğitimi gibi önemli bir mesleki eğitimde, yaz stajının kaldırılması kabul edilemez. Bu konuda standardın sağlanması için PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu (YÖK) ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.
2. Paramedik programlarında eğitim veren öğretim elemanlarının yeterlilikleri ile ilgili bir standart bulunmamaktadır. Bununla birlikte birçok programda kurum dışından öğretim elemanı desteği alınmaktadır. Usta öğretici olarak ders verilen bu kişilerde de bir standart aranmamaktadır. Bu konuda standardın sağlanması için PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.
3. Bazı üniversitelerde Paramedik programı eğitim planlarında, meslek yüksekokulundaki ya da üniversitedeki öğretim elemanlarının alanlarına göre ders değişiklikleri yapıldığı görülmektedir. Derse uygun yeterliliği olan öğretim elemanı bulmak yerine, kurumda ki öğretim elemanlarının alanlarına göre, paramedik mesleği ile hiç ilişkisi olmayan derslerin açıldığı görülmektedir. Bu konuda standardın sağlanması için PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.
4. Paramedik öğrencilerinden daha önceki yıllarda kayıt sırasında istenen boy-kilo oranlarındaki standartlar ile ilgili ön koşul olan 233. Madde, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında YÖK tarafından yürürlükten kaldırılmıştır. Bu konuda standardın yeniden sağlanması ve tüm üniversitelerde uygulanması için PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.
5. Türkiye'deki paramedik programlarının sayısı ve kontenjanları istihdam sınırlarının çok üzerine çıkmıştır. Mevcut kontenjanlarla eğitimin devam etmesi durumunda, gelecekte çok fazla sorun ile karşılaşılması mümkündür. Paramedik programlarında ki öğrenci kontenjanlarının azaltılması hususunda PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.
6. Bazı üniversitelerin paramedik programlarında 3+1 sisteminin uygulandığı görülmüş, uygulamanın pozitif ve negatif yönleri tartışılmıştır. Uygulamanın yapıldığı üniversitelerde, sorunların çözümü için iyileştirmelerin yapılması gerekmektedir. Bununla birlikte 3+1 uygulamasının standart bir uygulama olarak yaygınlaştırılması konusunda temkinli davranılmasına karar verilmiştir.
7. Paramedik programlarında önlisans düzeyinde eğitimler devam etmektedir. Ancak gelişmiş ülkelerinde paramedik eğitimi hızla lisans düzeyine dönüşmektedir. Bu konuda yapılacak olan çalışmaların paramediklerin rol ve sorumlulukları da dikkate alınarak yürütülmesi gerektiğine karar verilmiştir.
8. Uygulama eğitimleri, paramedik eğitiminin en önemli parçalarından birini oluşturmaktadır. Lakin paramedik programlarının açıldığı yerleşim alanlarının önemli bir kısmında uygulama yapacak alan bulunmamakta, özellikle öğrencinin yapması gereken 112 Acil Sağlık İstasyonlarındaki uygulamalarda büyük sıkıntılar yaşanmaktadır. Bu sıkıntıların ortadan kaldırılması için üniversitelerin meslek yüksekokullarında ilk ve acil yardım programının açılabilmesi için programın açılacağı yerleşim yerinde Sağlık Bakanlığına bağlı asgari 5 tane 112 Acil Sağlık İstasyonu bulunması koşulunun getirilmesi hususunda PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.
9. Paramedik programlarının birçoğunda alt yapı eksiklikleri bulunmaktadır. Bu altyapı eksikliklerinin giderilmesi ve asgari düzeyde EK-2'de bulunan eğitim malzemelerinin

paramedik programlarında bulundurulması hususunda PESAD vasıtasıyla Yükseköğretim Kurulu ile iletişime geçilmesinde yarar bulunmaktadır.

10. Paramedik programlarındaki öğretim elemanı nitelik ve sayılarının artırılması adına, paramedikler içerisinde çeşitli alanlarda lisans tamamlamış kişilerin yüksek lisans ve doktora yapmaları için teşvik edilmelerine karar verilmiş, bu konuda üniversitelerde hastane öncesi acil bakım ile ilgili lisansüstü programların açılması ile ilgili çalışmaların yapılmasına karar verilmiştir.
11. Alınan kararların PESAD aracılığıyla YÖK ve Sağlık Bakanlığı başta olmak üzere paydaşlarla paylaşılmasına karar verilmiştir.

Kaynakça

Arsirim, SK. (2016). 14. Paramedik Eğitimi Koordinasyon Kurulu Toplantısı Sonuç Raporu. Hastane Öncesi Dergisi. 1(2), 39-54.

Çelikli, S.(2016). Kuruluştan Bugüne Paramedik Eğitiminde Standardizasyon Çabaları ve Kırılma Noktaları. Hastane Öncesi Dergisi. 1(2),55-58.

Pakdemirli, A. (2019). Overview of Paramedic Quotas at Universities and Number of Health Technician Staff in Turkey Between the Years 2008-2018. Journal of Basic and Clinical Health Sciences. 2019(3),188-192.

Hastane Öncesi Dergisi

HOD, EKİM 2019, 4(2):111-117

EK -1: METEK Kapsamında Geliştirilmiş Olan Eğitim Planı

İLK VE ACİL YARDIM BÖLÜMÜ EĞİTİM PLANI

Ders Kodu	Dersin Adı	Saat/Hafta				Kredisi	AKTS Kredisi	Dersin Türü
		Kuramsal	Uygulama	Pratik/Laboratuvar	Toplam			
Yıl 1 / Yarıyıl 1								
	TÜRK DİLİ - I	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ- I	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	YABANCI DİL - I	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	ANATOMİ	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	FİZYOLOJİ	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ -I	2	0	0	2	2	2	MESLEK
	RESÜSİTASYON	4	0	0	4	4	4	MESLEK
	ACİL HASTA BAKIMI - I	5	0	0	5	5	5	MESLEK
	SEÇMELİ DERS GRUBU - I	4	0	0	4	4	5	SEÇMELİ
	YAZ STAJI (Yıllık)	0	0	0	0	0	4	ZORUNLU
	TOPLAM	25	0	0	25	25	30	
Yıl 1 / Yarıyıl 2								
	TÜRK DİLİ - II	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ - II	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	YABANCI DİL - II	2	0	0	2	2	2	ZORUNLU
	ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ - II	2	0	0	2	2	2	MESLEK
	TRAVMA	3	2	0	5	5	5	MESLEK
	ACİL HASTA BAKIMI - II	2	2	0	4	4	4	MESLEK
	FARMAKOLOJİ	2	0	0	2	2	2	MESLEK
	İLERİ YAŞAM DESTEĞİ UYGULAMALARI - I	2	0	0	2	2	2	MESLEK
	SEÇMELİ DERS GRUBU - II	4	0	0	4	4	5	SEÇMELİ
	YAZ STAJI (Yıllık)	0	0	0	0	0	4	ZORUNLU
	TOPLAM	21	4	0	25	25	30	
Yıl 2 / Yarıyıl 1								
	ACİL HASTA BAKIMI - III	6	4	0	10	10	12	MESLEK
	MESLEKİ UYGULAMA - I	6	4	0	10	10	12	MESLEK
	MESLEK ETİĞİ VE İLETİŞİM	1	0	0	1	1	1	ZORUNLU
	SEÇMELİ DERS GRUBU - III	4	0	0	4	4	5	SEÇMELİ
	TOPLAM	17	8	0	25	25	30	
Yıl 2 / Yarıyıl 2								
	MESLEKİ UYGULAMA -II	4	12	0	16	16	20	MESLEK
	İLERİ YAŞAM DESTEĞİ UYGULAMALARI - II	1	4	0	5	5	5	MESLEK
	SEÇMELİ DERS GRUBU - IV	4	0	0	4	4	5	SEÇMELİ
	TOPLAM	9	16	0	25	25	30	

SEÇMELİ DERSLER GRUBU I

BEDEN EĞİTİMİ - I	2	0	0	2	2	3	SEÇMELİ
YÜZME I	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
GÜZEL SANATLAR (RESİM, MİMARİ, ESKİ ESERLER, HEYKEL, OYMACILIK VS.)	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
KİŞİSEL GELİŞİM	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ

SEÇMELİ DERSLER GRUBU II

BEDEN EĞİTİMİ - II	2	0	0	2	2	3	SEÇMELİ
YÜZME II	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
DİKSİYON VE GÜZEL KONUŞMA	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
BİLGİ OKURYAZARLIĞI	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ

SEÇMELİ DERSLER GRUBU III

BEDEN EĞİTİMİ - III	2	0	0	2	2	3	SEÇMELİ
YÜZME III	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
ÇEVRE KORUMA	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
GİRİŞKENLİK	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ

SEÇMELİ DERSLER GRUBU IV

BEDEN EĞİTİMİ - IV	2	0	0	2	2	3	SEÇMELİ
YÜZME IV	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ
ÇEVRE KORUMA	2	0	0	2	2	2	SEÇMELİ

Hastane Öncesi Dergisi

HOD, EKİM 2019, 4(2):111-117

EK – 2: Paramedik Programı Asgari Araç-Gereç Listesi

SIRA NO	MALZEME ADI	BİRİM	SAYI
1	Ana sedye (Ambulans Sedyesi)	ADET	2
2	Kombinasyon sedye	ADET	2
3	Faraş sedye	ADET	2
4	Sandalye sedye	ADET	2
5	Omurga tahtası (plastik)	ADET	2
6	Baş sabitleyici (servikal collar)	ADET	3
7	Traksiyon atel seti	ADET	3
8	Vakum atel seti	ADET	2
9	KED yeleği	ADET	2
10	Portatif oksijen tüpü (2 lt)	ADET	1
11	Transport ventilatör cihazı	ADET	1
12	Portatif aspiratör	ADET	1
13	Glukometre	ADET	2
14	Işık kaynağı	ADET	1
15	Tansiyon aleti (MANUEL)	ADET	4
16	Steteskop	ADET	4
17	Acil müdahale çantası	ADET	2
18	Pulsoksimetre	ADET	1
19	Defibrilatör (Manuel)	ADET	1
20	Balon Valf Maske seti (Yetişkin-Pediyatrik)	ADET	1
21	Laringoskop seti	ADET	1
22	Oral Airway (Beşli set halinde)	SET	2
23	Nazal Airway (4'lü set halinde)	SET	2
24	Larengeal maske	ADET	3
25	Intradermal ve Subcutan uygulama maketi	ADET	3
26	Intravenöz uygulama kol maketi	ADET	3
27	Intramuskuler enjeksiyon maketi	ADET	3
28	Doğum maketi	ADET	1
29	Intraosseoz set	ADET	1
30	Trakeal tüp	ADET	24
31	Basit yüz maskesi	ADET	10
32	Geri dönüşsüz maske	ADET	10
33	Nazal Kanül	ADET	10
34	Aspirasyon sondası	ADET	10
35	Nazogastrik sonda	ADET	10
36	Yara seti - Yanık seti	ADET	3
37	Temel Yaşam Desteği Maketi (Yetişkin-Çocuk-Bebek)	SET	1
38	Yetişkin İleri Yaşam Desteği Maketi	ADET	1
39	Pediyatrik İleri Yaşam Desteği Maketi	ADET	1
40	Yeni Doğan Resüsitasyon Maketi	ADET	1
41	Yer kauçuk minder-Sporcu matı	ADET	5